
Środa Śląska, dnia 31 marca 2023 r.

DO.0312.2.2023

**Szanowny Pan
Jerzy Kryciński
Przewodniczący
Rady Miejskiej
w Środzie Śląskiej**

Sprawozdanie z realizacji zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za 2022r.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 roku, poz.447), który zobowiązuje Burmistrza do złożenia Radzie Gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań do dnia 31 marca każdego roku.

Pieczą zastępczą

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2012r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2021r. poz 1006) reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Środa Śląska na lata 2019 – 2021 został przyjęty Uchwałą Nr XIII/136/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 29 sierpnia 2019r., zgodnie z art. 176 pkt.1 w/w ustawy.

System pieczy zastępczej

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełnienia tych funkcji.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny;

2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

3. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Formy pieczy zastępczej

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej
- 2) instytucjonalnej

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia Sądu.

Objęcie dziecka pieczą zastępczą następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywająca w pieczy zastępczej rodzinnej lub instytucjonalnej może pozostać w pieczy za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej lub dyrektora placówki, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

Osoba ta musi spełniać określone warunki:

1. kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, na uczelni, u pracodawcy,
2. legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, na uczelni, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Dziecko pozbawione w części lub w całości opieki rodzicielskiej może być umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Współfinansowanie przez Gminę pobytu dziecka w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku readaptacyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości :

- 1) **10%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) **30%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) **50%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W pieczy zastępczej (**stan na dzień 31.12.2022r.**) przebywało **53** dzieci w tym **1** dziecko przebywające na starych zasadach tzn. Gmina nie ponosi kosztów pobytu.

W **2022r.** ponoszono częściową odpłatność za **52** dzieci.

Procentowa odpłatność w **2021r.**

50% odpłatności za **29** dzieci

30% odpłatności za **6** dzieci

10% odpłatności za **5** dzieci

Procentowa odpłatność w **2022r.**

50% odpłatność za **30** dzieci

30% odpłatność za **3** dzieci

10% odpłatność za **19** dzieci

Częściowa odpłatność Gminy w latach 2021/2022

Instytucjonalna piecza zastępcza/ ilość dzieci/ kwota w zł		Rodzinna piecza zastępcza/ ilość dzieci/kwota w zł	
2021	2022	2021	2022
5 dzieci 72.054,92	8 dzieci	35 dzieci 165.765,57	44 dzieci
(2 dzieci zostało objęte rodzinną pieczą zastępczą)	(3 dzieci zostało objęte rodzinną pieczą zastępczą)	(zakończono odpłatność za 2 dzieci, które opuściły struktury rodziny zastępczej-- program usamodzielnienia się)	(zakończono odpłatność za 2 dzieci, które opuściły struktury rodziny zastępczej-- program usamodzielnienia się i powrót do rodziny biologicznej, 2 dzieci zostało umieszczone w POW w Kamiennej Górze, 2 dzieci zostało umieszczone w POW w Środzie Śląskiej)

Źródło: GOPS.

Koszty poniesione przez Gminę z tytułu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w latach 2021/2022

wynagrodzenie Rodziny zastępczej/wynagrodzenie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki kwota w zł/ ilość rodzin		koszty lokalowe kwota w zł/ ilość lokali/ ilość rodzin	
2021	2022	2021r.	2022
46.754,03 3 rodziny	53.309,94 4 rodziny	12.931,14 3 lokale 3 rodziny	14.405,90 4 lokale 4 rodziny

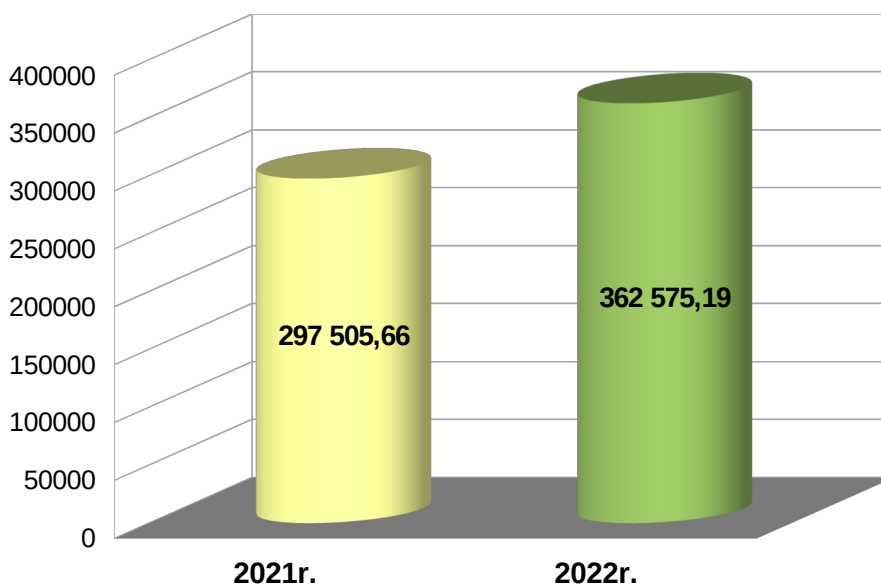
Źródło: GOPS

Koszty poniesione przez Gminę z tytułu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej tj. wynagrodzenie rodziny zastępczej, wynagrodzenie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki oraz koszty lokalowe są ponoszone procentowo.

Wydatki poniesione przez Gminę z tytułu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej	2021r.	2022r.
Instytucjonalna piecza zastępcza kwota w zł	72.054,92	118.270,05
Rodzinną piecza zastępcza kwota w zł	165.765,57	176.589,30
Wynagrodzenie rodziny zastępczej, wynagrodzenie dla osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki, kwota w zł	46.754,03	53.309,94
Koszty lokalowe, kwota w zł	12.931,14	14.405,90
Razem	297.505,66	362.575,19

Źródło: GOPS

Wydatki gminy poniesione z tytułu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

Źródło: GOPS

III. Asystent rodziny

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie i pomoc asystenta rodziny. Zgodnie z zapisami ustawy zatrudniono asystenta rodziny w wymiarze pełnego etatu. Dominującym problemem występującym w rodzinach są deficyty w umiejętnościach opiekuńczo-wychowawczych, a także nieumiejętne gospodarowanie posiadanym budżetem, zaburzone relacje wewnątrzrodzinne oraz nadużywanie alkoholu.

Praca asystenta rodziny polega przede wszystkim na wspieraniu rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności udzielaniu rodzinie pomocy w pokonywaniu bieżących problemów, nabyciu i doskonaleniu umiejętności społecznych oraz zwiększaniu kompetencji rodzicielskich. Rolą asystenta rodziny jest zachęcanie członków rodziny do zmiany, a następnie wspomaganie ich w tym procesie. Działania asystenta rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

W 2021r. asystent rodziny pracował z **15 rodzinami**, w których przebywało **33 dzieci** w tym 6 rodzin na wniosek Sądu.

W 2022r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Środzie Śląskiej zatrudnionych było 2 asystentów rodziny. Wsparciem asystenta rodziny objętych było **18 rodzin**, w których przebywało **37 dzieci**, w tym 5 rodzin na wniosek Sądu. **W 10 rodzinach** asystentura została zakończona, w tym:

- 5 rodzin - nabyło umiejętności opiekuńczo-wychowawcze, należycie wywiązują się z obowiązków opiekuńczo-wychowawczych
- 1 rodzina – złożyła rezygnację z asystenta rodziny
- 2 rodziny – zaprzestania współpracy z asystentem rodziny
- 2 rodziny– umieszczenie dzieci w Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Zadania realizowane przez asystenta rodziny

- treningi budżetowe w rodzinach, w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, nauka systematycznego regulowania bieżących opłat,
- diagnozowanie głównego problemu w rodzinie oraz problemów współistniejących,
- praca nad komunikacją w rodzinie, wsparcie w nabywaniu umiejętności radzenia sobie z problemami,
- praca pedagogiczna z dziećmi, nauka systematyczności,
- praca w kierunku większego zaangażowania rodziców w sprawy szkolne dzieci,
- pomoc rodzinie w sprawach urzędowych,
- praca z rodziną w kierunku utrzymania pracy zarobkowej,
- trening prawidłowego wychowania i opieki, pomoc w sprawowaniu opieki nad dziećmi,
- nauka konstruktywnego spędzania czasu wolnego,
- nauka i trening utrzymania czystości w lokalach mieszkalnych oraz na posesjach budynków,
- trening wykonywania czynności opiekuńczych nad dzieckiem, wskazówki dotyczące higieny, karmienia, kontrola wizyt u lekarzy specjalistów, kontrola realizacji szczepień,
- organizacja w rodzinach indywidualnych pogadarek na temat zdrowego trybu życia oraz konsekwencji i skutków związanych z uzależnieniem od alkoholu i środków odurzających
- prowadzenie rozmów motywacyjnych, wspierających, dyscyplinujących
- organizacja w rodzinach pogadarek dotyczących stosowania higieny osobistej, kształtowania własnego wizerunku.

Asystent rodziny w celu prawidłowej realizacji zadań współpracował ze specjalistami instytucji :

- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Środzie Śląskiej
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej
- placówek oświatowych,
- Komendy Powiatowej Policji w Środzie Śląskiej

- przedstawicielami organizacji pozarządowych,
- członkami grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego,
- psychologiem
- pracownikami socjalnymi
- placówek medycznych(np.lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe)
- placówek opiekuńczo-wychowawczych,

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny

2021r.	2022r.
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta 15 w tym dzieci: 33 (zakończono współpracę z 5 rodzinami)	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta 18 w tym dzieci: 37 (zakończono współpracę z 10 rodzinami)

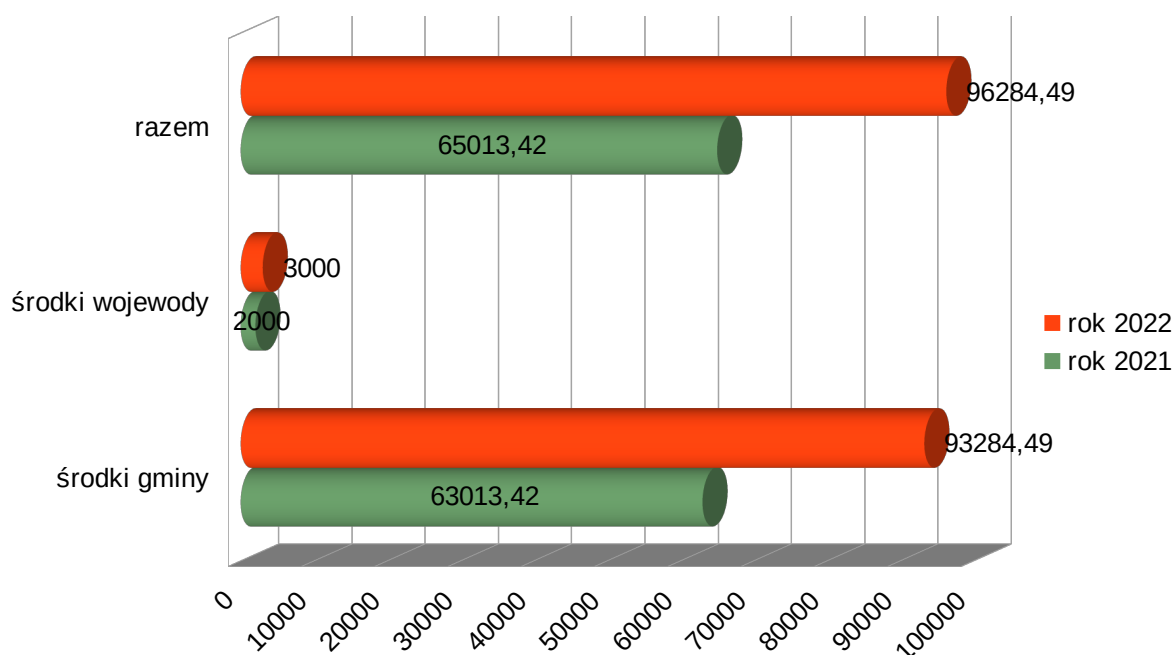
Źródło: GOPS

IV. Dofinansowanie zadań własnych gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej na część wydatków związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022r. przystąpił do programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2022 pn. „ Program asystent rodziny na rok 2022” ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Powyższe zadanie było dofinansowane ze środków otrzymanych od Wojewody w kwocie 3000 zł. jako dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny aktywnie działających na rzecz rodzin .

wydatki na asystenta rodziny	2021r.	2022r.
środki gminy	63.013,42	93.284,49
środki wojewody	2.000,00	3.000,00
razem	65.013,42	96.284,49

Źródło : GOPS.

V. Wzmocnienie funkcji i roli rodziny poprzez rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

W roku 2022 odbyły się 2 cykle. Każdy cykl obejmował 11 spotkań 2 godzinnych. Uczestnikami warsztatów były między innymi rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych. Dodatkowo w wybrane dni odbywały się również indywidualne spotkania z uczestnikami dotyczące omawiania bieżących i indywidualnych trudności wychowawczych. Tematyka warsztatów obejmowała następujące zagadnienia.

- Własna rola rodzica w życiu dziecka. Analiza swojej roli jako rodzica. Jakim jestem rodzicem?
- Rozpoczęcie nauki w szkole, przełom w życiu dziecka i jego rodziny
- Rozwój psychologiczny i emocjonalny dziecka. Ukierunkowanie myślenia rodziców na potrzeby i możliwości dzieci. Wypracowywanie umiejętności słuchania dzieci, gdy one zgłaszają trudności. Zapoznanie rodziców ze specyficznymi potrzebami i zachowaniami dzieci w określonych fazach rozwojowych
- Rola uczuć w życiu człowieka. Rozpoznawanie swoich emocji i uczuć u dziecka. Radzenie sobie z trudnymi emocjami. Praca nad złością i agresją dziecka
- Jak konstruktywnie rozwiązywać konflikty. Relacje między rodzeństwem, jak budować więzi i dobre relacje rówieśnicze
- Granice i asertywność w życiu rodzica i dziecka jako fundamenty prawidłowego rozwoju Trudne zachowania dziecka.
- Jak konstruktywnie rozwiązywać konflikty i nieporozumienia bez zwycięzców i pokonanych.
- Zasady współpracy ze szkołą, przedszkolem i innymi placówkami wychowawczymi. Omówienie zasad współpracy z Domami Dziecka.
- Budowanie i wzmacnianie silnych stron dziecka. Udzielanie pochwał i komplementów oraz budowanie samodzielności dziecka. Specyfika rozwoju i pracy z małym dzieckiem. Trudności wychowawcze ze starszymi dziećmi.
- Skuteczny rodzic w sytuacji zawodowej. Nauka budowania relacji z pracodawcą. Budowanie pozytywnego wizerunku na rynku pracy. Wybrane elementy autoprezentacji i promocji wobec pracodawcy. Budowanie dokumentów cv i listów motywacyjnych. Analiza współczesnego i lokalnego rynku pracy.
- Dodatkowe spotkania indywidualne z rodzicami, omawianie bieżących trudności.

Co zyskali rodzice uczestniczący w warsztatach

Uczestnicy warsztatów podnieśli kompetencje potrzebne do radzenia sobie w różnych sytuacjach występujących w relacji rodzic – dziecko, skuteczne osiągnięcie celów wychowawczych, budowanie i utrzymywanie pożądanej wychowawczo więzi z dzieckiem. A w szczególności:

- Większą wiedzę, kompetencje, umiejętności rodzicielskie, opiekuńczo – wychowawcze.
- Wiedzę praktyczną w relacji rodzic-dziecko
- Poprawę funkcjonowania pod względem więzi, zaradności, umiejętności wychowawczych, komunikacji, racjonalnych granic.
- Wsparcie w zakresie wychowywania dzieci, rozwiązywania trudnych sytuacji.
- Zwiększenie wiary we własne możliwości bycia „wystarczająco dobrym rodzicem”.
- Możliwość znalezienia w sobie takich postaw, które ułatwią im radzenie sobie z wychowywaniem dzieci.
- Zwiększenie umiejętności budowania więzi z dziećmi i w całej rodzinie.
- Zwiększenie umiejętności radzenia sobie z własnymi indywidualnymi trudnościami tak, iż w mniejszym stopniu będą wpływały one negatywnie na wychowywanie dzieci.

Aby sprawnie działać na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin w kryzysie, konieczne jest dalsze współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych na terenie gminy działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

**Dyrektorka
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Środzie Śląskiej**

Joanna Sadowska

Otrzymuje;

1. P. Adam Ruciński
Burmistrz Środy Śląskiej

2.a/a

